

Překlad publikace Evropské unie
2013

ÚMČMZ

POKYN č. 9
k uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček
KLASIFIKACE KNÍŽEK

Poslední zpracovaná aktualizace: 06/04/2009

Přeloženo z originální anglické publikace uveřejněné Generálním ředitelstvím pro podnikání a průmysl
na <http://ec.europa.eu/enterprise>
© Evropská unie, 2009.

Český překlad: © Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), 2013

Za překlad je odpovědný výhradně Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

**POKYN č. 9
K UPLATŇOVÁNÍ SMĚRNICE O BEZPEČNOSTI HRAČEK (88/378/EHS)**

KLASIFIKACE KNÍŽEK

Tento pokyn je nezávazný dokument. Návrhy obsažené v tomto dokumentu nejsou nezbytně podporované všemi odborníky v Expertní skupině pro bezpečnost hraček. Celkově však dokument bere v úvahu obecný přístup Expertní skupiny vztahující se ke klasifikaci knížek.

1. ÚVOD

Útvary Komise požádaly národní odborníky na bezpečnost hraček, aby se zamysleli nad kritérii, která mají být zvolena pro posuzování knih jako hraček či nikoliv.

Francouzské a belgické orgány vydaly obsáhlý dokument ohledně klasifikace hraček. Na základě úvah francouzských a belgických orgánů a příspěvku odborníků z členských států přijala Expertní skupina tento pokyn.

Tento pokyn je nezávazný dokument poskytující obecná pravidla, která pomohou členským státům v klasifikaci knížek.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD

Směrnice 88/378/EHS o bezpečnosti hraček definuje hračku jako „*jakýkoliv výrobek nebo materiál vyrobený nebo jasně určený ke hře dětem mladší 14 let.*“

Stávající směrnice o bezpečnosti hraček 88/378/EHS neobsahuje žádná specifická ustanovení týkající se knížek.

Během diskusí v Evropském parlamentu ohledně změny směrnice o bezpečnosti hraček (TSD) byly podány pozměňovací návrhy na vyjmutí knížek ze směrnice. Jako výsledek těchto diskusí nebyly v nové směrnici provedeny žádné změny, ale komise učinila prohlášení konstatující: „S přihlédnutím k těžkostem týkajícím se příslušných testů, požadovaných v harmonizované normě EN 71:1 pro knížky vyrobené z lepenky a papíru, komise pověří CEN k vytvoření revidované normy, která bude zahrnovat odpovídající testování pro dětské knihy.“

EN 71-1 specifikuje požadavky a metody testování mechanických a fyzikálních vlastností hraček. Obsahuje specifické požadavky na hračky určené pro děti mladší 36 měsíců a pro děti, které jsou příliš malé na to, aby seděly samy bez pomoci.

Kapitola 5 „hračky určené pro děti mladší 36 měsíců“ EN 71-1 zmiňuje požadavky, které se zabývají papírem/lepenkou. Článek 5.1 „obecné požadavky“ zahrnuje požadavky přílohy II části II bodu 1 písm. d) TSD: hračky jasně určené pro děti mladší 36 měsíců, jejich součásti a všechny oddělitelné části těchto hraček musí být mít takové rozměry, aby nemohly být spolknuty nebo vdechnuty. Článek 5.1 EN 71-1 zahrnuje především riziko udušení u dětí.

EN 71-1 definuje papír jako materiál prodáváný jako papír nebo lepenka, o plošné hmotnosti maximálně 400 g/m². Definice papíru je důležitá, protože obecné požadavky na hračky určené pro děti mladší 36 měsíců (článek 5.1 EN 71-1) neplatí pro papír, textilie, pryžové pásy, nitě, motouzy a chlupy. Papír jako zdroj nebezpečí udušení, je v podstatě vyloučen, pokud váží méně než 400 g/m².

Komise vydala pověření CEN a CENELEC a požádala CEN, aby bral na vědomí shora uvedené prohlášení a revidoval normu.

3. KRITÉRIA PRO KLASIFIKACI KNÍŽEK

K tomu, aby výrobci zjistili, zda je TSD aplikovatelná na výrobek, musí se podívat na definici hračky a určit, zda jejich výrobek spadá do působnosti této směrnice. Pokud ano, hračka musí splňovat všechny základní požadavky na bezpečnost.

Definice hračky uvádí následující kritéria:

- jakýkoliv výrobek nebo materiál vyrobený nebo jasně určený
- ke hraní
- dětem mladším 14 let

Hlavním problémem této definice je pojem „ke hraní“ nebo „herní hodnota“.

Pro dítě má herní hodnotu prakticky vše, to však neznamená, že všechny předměty spadají do definice hračky. Aby byl předmět považován za hračku pro účely směrnice, musí mu být herní hodnota dána záměrně výrobcem.

Kritériem, jež je nutno uvážit, je prohlášení výrobce o určeném použití. Má se za to, že důvodně předvídatelné použití je důležitější než prohlášení výrobce o určeném použití. Pokud výrobce označí výrobky v tom smyslu, že se nejedná o hračky, musí být schopen toto tvrzení doložit.

Pokyn č. 4 k uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček (88/378/EHS) „Problém šedé zóny: vztahuje nebo nevztahuje se na určitý výrobek směrnice 88/378/EHS?“ informuje o tom, jak rozhodnout, zda je výrobek hračkou či nikoliv.

Zpráva CEN CR 14379¹ obsahuje seznam kritérií, jak rozhodnout, zda je výrobek používán ke hraní. Tímto indikátorem je herní hodnota jako určená primární funkce, velikost, místo prodeje, detaily, cena, obal a reklama a označení. V tabulce E obsahuje CR 14379 také příklady výrobků, které jsou považovány za hračky.

Kromě CR 14379 a pokynu č. 4 existují také pokyny CPSC, které uvádí do souvislosti věk dítěte, vlastnosti hračky a chování při hře. A samozřejmě počet stránek, detaily a barevný kontrast se používají - jakožto vlastnosti hračky - k určení herní hodnoty. Tento pokyn obsahuje popis, jaké typy knížek jsou vhodné a jak si konkrétní věková skupina s knížkami hraje.

Na základě zohlednění výše uvedeného a za účelem jasně určit hranice byly Expertní skupinou určeny některé klíčové faktory.

Herní hodnota knížky může být určena následujícími klíčovými faktory²:

- (1) Počet stran
- (2) Materiály
- (3) Smyslové prvky
- (4) Úroveň detailů
- (5) Barva/Kontrast

¹ Poznámka překladatele: zpráva CEN CR 14379 byla v České republice aplikována do normy ČSN 94 3090

² O dalších informacích ohledně charakteristiky a herní hodnotě různých typů hraček se lze informovat v dokumentu „Klasifikace hraček - Pokyny“ publikovaném Evropským výborem pro normalizaci, dokument CR 14379, ze 17. dubna 2002, (CIRCA doc. ENTR/TOYS/2001/059).

V úvahu je nutno brát následující: běžné knihy ke čtení a běžné vzdělávací knihy nejsou hračky.

4. KATEGORIE VÝROBKŮ

Výrobek	Poznámka	Hračka ano či ne < 3 nebo > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 4</i>	textilní knížka, málo stránek, jednoduché obrázky, při dotyku vydává zvuk	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhé dva obrázky na straně 4</i>	plastová knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 5</i>	plastová knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhé dva obrázky na straně 5</i>	plastová knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Třetí dva obrázky na straně 5</i>	knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 6</i>	knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhé dva obrázky na straně 6</i>	knížka, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky

Výrobek	Poznámka	Hračka ano či ne < 3 nebo > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Třetí dva obrázky na straně 6</i>	knížka s dotykovými prvky, málo stránek	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 7</i>	omalovánky, velké obrázky, málo stránek	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhé dva obrázky na straně 7</i>	knížka se samolepkami, jednoduché obrázky, velké samolepky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Třetí dva obrázky na straně 7</i>	knížka se skládacími prvky, málo stránek, jednoduché obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 8</i>	knížka s jednoduchými obrázky, samolepky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhé dva obrázky na straně 8</i>	knížka s dotykovými prvky jako tráva, kůže...	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 9</i>	knížka s CD, knížka s jednoduchými obrázky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhý obrázek na straně 9</i>	plastová knížka s funkční klávesnicí	hračka ano < 3 roky

Výrobek	Poznámka	Hračka ano či ne < 3 nebo > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf První dva obrázky na straně 10	plastová knížka s jednoduchými prvky, málo stránek	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf Druhé dva obrázky na straně 10	Plyšová opička s držákem na knihy s několika knížkami	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf První dva obrázky na straně 11	knížka s textem a rozkládacími prvky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf Druhé dva obrázky na straně 11	knížka s textem a rozkládacími prvky	hračka ano < 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf První dva obrázky na straně 12	knížka se samolepkami - anatomie lidského těla, díky pojetí (detailnější) určené pro starší děti	hračka ano > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf Druhé dva obrázky na straně 12	knížka napodobující tašku, obsahuje samolepky	hračka ano > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf První dva obrázky na straně 13	knížka s textem a rozkládacími prvky, detailnější	hračka ano > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf Druhé dva obrázky na straně 13	knížka doplněná hracím prvkem, který koresponduje s tématem knížky	hračka ano > 3 roky

Výrobek	Poznámka	Hračka ano či ne < 3 nebo > 3 roky
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>První dva obrázky na straně 14</i>	knížky určené k předčítání dětem rodiči, učiteli nebo staršími dětmi obsahující Braillovo písmo	není to hračka
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Druhý obrázek na straně 14</i>	knížky určené k předčítání dětem rodiči, učiteli nebo staršími dětmi	není to hračka
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/009_guidance_document_9_on_classification_of_books_red_en.pdf <i>Obrázek na straně 15</i>	knížky určené k předčítání dětem rodiči, učiteli nebo staršími dětmi	není to hračka